

cases and review of the literature. *Forensi. Sci. Int.* 1996, 3, 193-200 - 3. Gagliano Candela C, Altamura, Colonna M.: Experimental poisoning with gaseous hydrocarbons: changes in concentration of propane and butane in the lung and adipose tissue in relation to the time of death. *Boll.Soc. Ital.Biol. Sperim.* 1979, 55 (2) 38-41, - 4. Graefe A., Muller R., Vock R. i in.: Fatal propan-butane poisoning. *Arch. Kriminol.* 1999, 1-2, 27-31, - 5. Haq M., Hameli A.: A death involving asphyxiation from propane inhalation. *J.Forensic Sci.* 1980, 1, 25-28- 6. Imami R., Kemal M.: Propane asphyxiation. *Am.J.Forensic Med. Pathol.* 1986, 1, 76-7, - 7. Jaraczewska W., Starzyński Z., Szymańska S.: Toksykologia gazu płynnego. *Przeg.Lek.* 1976, 8, 742 - 3,- 8. Jones L, Wyatt J., Busuttill A.: Plastic bag asphyxia in Southeast Scotland. *Am.J.Forensic Med. Pathol.* 2000, 4, 401-405, - 9. Mc Lennan J, Sekula - Perlman A., Lippstone M. I in: Propane-associated autoerotic fatalities. *Am.J.Forensic Med.Pathol.* 1998, 4, 381, 386, - 10. Rauschke J., Harzer K.: Todliche Vergiftung mit Propan. *Arch.Kriminol.* 1983, 3-4, 76-7.

11. Rieder-Scharinger J., Peer R., Rabl W. i in.: Multiple organ failure following inhalation of butane gas: a case report. *Wien.Klin.Wochenschr.* 2000, 24, 1049-52 -12. Rohrig T.: Sudden death due to butane inhalation. *Am.J.Forensic Med. Pathol.* 1997, 3, 299-302, -13. Tsoukali H., Dimitriou N., Vassiliades N.: Death due to deliberate propane inhalation. *Forensic Sci. Int.* 1998, 93, 1 — 4 — 14. Watanabe T., Morita M.: Asphyxia due to oxygen deficiency by gaseous substances. *Forensic Sci. Int.* 1998, 1, 47-59.

Adres pierwszego Autora:

Katedra i Zakład Medycyny Sądowej CM UJ
31531 Kraków
ul. Grzegórzecka 16

Aleksander Głazek

Sprawozdanie z dyskusji panelowej „Aspekty prawne badań DNA dla celów sądowych”, Kraków, 16 listopada 2001 r.

W ramach seminarium zatytułowanego „Zmiany w hemogenetyce sądowej - Postęp prawny i techniczny”, które odbyło się dniach 15-16 listopada 2001 roku w Krakowie zorganizowana została dyskusja panelowa na temat aspektów prawnych badań DNA dla celów sądowych. Jej bezpośrednią inspirację stanowiło wystąpienie Rzecznika Praw Obywatelskich skierowane do Ministra Sprawiedliwości w sprawie prawnego uregulowania warunków przeprowadzania badań DNA dla celów postępowania sądowego oraz tocząca się debata nad niezbędnymi zmianami procedury karnej. Współorganizatorem seminarium i organizatorem dyskusji był Instytut Ekspertyz Sądowych. Jej uczestnicy spotkali się 16 listopada 2001 roku w Collegium Maius Uniwersytetu Jagiellońskiego, dzięki życzliwości jego gospodarza Prof. dra hab. Stanisława Waltosia.

W dyskusji wzięli udział z jednej strony prawnicy: sędziowie, prokuratorzy, adwokaci, pracownicy uniwersyteckich katedr postępowania karnego oraz kryminalistyki, a z drugiej biegli: przedstawiciele większości katedr i zakładów medycyny sądowej, laboratoriów policyjnych oraz Instytutu Ekspertyz Sądowych. Uczestniczyli w niej również reprezentanci Biura Rzecznika Praw Obywatelskich, a także Fundacji Helsińskiej.

Wprowadzenia do tej niezmiernie aktualnej i interesującej problematyki dokonał Prof. dr hab. Józef Wójcikiewicz (Katedra Kryminalistyki UJ i Instytut Ekspertyz Sądowych), a zagadnienia związane bezpośrednio z tworzeniem baz danych DNA oraz z korzystaniem z ich zasobów zaprezentował Tomasz Kupiec (Instytut Ekspertyz Sądowych).

W bardzo ożywionej dyskusji koncentrującej się nie tylko wokół problematyki samego dowodu z badań DNA, ale również dowodu z instytucji specjalistycznej, zarówno w procesie karnym, jak i cywilnym oraz konieczności stworzenia systemu akredytacji tych instytucji, wzięło udział tak wielu uczestników, że nie sposób wymienić ich wszystkich w tym krótkim sprawozdaniu. W wielu kwestiach mogących budzić kontrowersje udało się w większości poruszanych zagadnień znaleźć wspólne stanowisko. W gronie najaktywniejszych dyskusantów znaleźli się między innymi: Zastępca Prokuratora Generalnego dr Ryszard A. Stefański, reprezentujący Ministra Sprawiedliwości i Prokuratora Generalnego, Prof. dr hab.

Stanisław Waltoś, Prof. dr hab. Tadeusz Widła, Prof. dr hab. Danuta Mścicka-Śliwka, Prof. dr hab. Roman Mądro, Prof. dr hab. Zygmunt Przybylski.

Debatę zakończyło przyjęcie przez uczestników dokumentu końcowego, którego treść została przedstawiona poniżej.

Uczestnicy dyskusji panelowej "Aspekty prawne badań DNA dla celów sądowych" zebrani w Krakowie w dniu 16.11.2001., doceniając doniosłą rolę analizy DNA w procesie cywilnym i karnym, postulują:

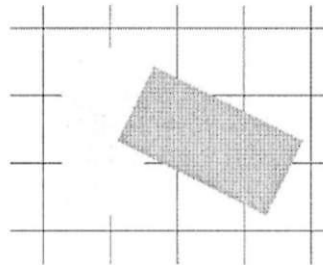
1. Znowelizowanie art. 74 k.p.k. w taki sposób, aby przepis ten zawierał wyraźną podstawę prawną do stosowania przymusu bezpośredniego wobec oskarżonego i osoby podejrzanej, odmawiających wyrażenia zgody na pobranie materiału porównawczego do identyfikacji;
2. Znowelizowanie kodeksu postępowania cywilnego i kodeksu rodzinnego przez stworzenie podstawy prawnej do dopuszczenia do przeprowadzania badań DNA w uzasadnionych przypadkach w procesie cywilnym;
3. Znowelizowanie art. 20 Ustawy o Policji;
4. Uchwalenie osobnej ustawy o badaniach DNA. Ustawa ta powinna wypełniać zalecenie Komitetu Ministrów Rady Europy z 1992 r. (No. R(92)1) w sprawie analizy DNA w procesie karnym:
  - W szczególności należałoby uregulować w niej zasady działania bazy danych DNA oraz laboratoriów nauk sądowych wykonujących ekspertyzy hemogenetyczne;
  - W odniesieniu do bazy danych DNA ustawa powinna precyzyjnie regulować takie kwestie, jak:
    - a dminis tra tor bazy,
    - procedury zamieszczania profili,
    - procedury usuwania profili,
    - uprawnieni użytkownicy bazy danych,
    - procedury zapewniające ochronę danych osobowych,
    - zasady dostępu do profili w bazie danych,
    - zasady kwalifikowania profilu do umieszczenia w bazie danych w procesie karnym i cywilnym;
  - W odniesieniu do kompetencji laboratoriów ustawa powinna regulować w szczególności:
    - kryteria, jakie musi spełniać laboratorium przekazujące profile DNA do bazy danych lub wykonujące analizy DNA lub korzystające z bazy danych;
    - postulujemy, by w celu zapewnienia najwyższej jakości wykonania ekspertyz hemogenetycznych Minister Sprawiedliwości na podstawie delegacji zawartej w znowelizowanym art. 193 (§ 4) k.p.k. wprowadził rejestr opiniodawczych instytucji naukowych i specjalistycznych, spełniających warunki akredytacji. Do czasu uzyskania akredytacji na badania Minister ustala na drodze rozporządzenia listę laboratoriów kompetentnych do wykonywania przedmiotowych badań;

- postulujemy również wprowadzenie standaryzacji w zakresie metod badań hemogenetycznych.

Postulowana ustawa o badaniach DNA w powiązaniu z ustawą o ochronie danych osobowych i znowelizowanymi ustawami kodeksu postępowania karnego, kodeksu postępowania cywilnego i ustawy o policji stanowi niezbędny warunek prawidłowego wykorzystania informacji zawartych w kodzie DNA w pracy policji i w procesie sądowym.

Nie jest to pierwsze wystąpienie wskazujące na niezbędne rozwiązania prawne, jakie należałoby jak najszybciej wdrożyć w naszym kraju. Niestety większość z nich pozostaje dotychczas jedynie w formie postulatywnej, bez względu na to czy są wyrażane przez prawników, czy też akademickie środowiska specjalistów z zakresu hemogenetyki sądowej. Wydaje się, że jakby nie zważając na prezentowane opinie, praktyka zmierza do przyjęcia zupełnie odmiennych rozwiązań, nie obejmujących w sposób kompleksowy zagadnień dowodu z badań DNA. Tworzenie *ad hoc* ustawowych upoważnień do regulowania tak ważnych zagadnień w aktach prawnych niższego rzędu, wydawanych na przykład przez Komendanta Głównego Policji, jest chyba najgorszym z możliwych sposobów podejścia do tego zagadnienia.

VIII MIĘDZYNARODOWA KONFERENCJA PROBLEMY REKONSTRUKCJI WYPADKÓW DROGOWYCH

Instytut Ekspertyz Sądowych im. Prof. dra Jana Sehna organizuje w Krakowie w dniach 18-19 października 2002 roku VIII Międzynarodową Konferencję „Problemy rekonstrukcji wypadków drogowych”. Konferencja ta stanowi tradycyjne już wydarzenie nie tylko w kalendarzu naukowym Instytutu, ale także Grupy Roboczej ENFSI ds. Rekonstrukcji Wypadków Drogowych (WG RAA). W roku bieżącym dotychczasowa formuła konferencji zostanie rozszerzona o plenerowe próby zderzeniowe. Do obserwacji których zaproszeni zostaną wszyscy jej uczestnicy.

Szczegółowe informacje o warunkach uczestnictwa w konferencji można znaleźć w numerze 4/2002 czasopisma „Paragraf na drodze” oraz na stronie internetowej Instytutu

<http://www.ies.krakow.pl/konferencje/wypadki/index.htm>

lub uzyskać za pośrednictwem poczty elektronicznej

konferencje@ies.krakow.pl

Jerzy Kunz, Adam Gross, Piotr Kowalski

Sprawozdanie z Sympozjum Naukowego pt. „Różnice w opiniowaniu Zakładów Medycyny Sądowej w ocenie stopnia uszczerbku na zdrowiu” Osieczany k/Krakowa, 20-21.06.20001. Omówienie wyników ankiety i dyskusji

Już w trakcie obowiązywania starego Kodeksu Karnego z roku 1969 pojawiały się liczne kontrowersje w interpretacji jego niektórych przepisów o czym świadczą liczne dyskusje na sympozjach i zjazdach naukowych oraz opracowaniu tematu w piśmiennictwie. Problem nasilił się po zmianie niektórych przepisów prawa jakie znalazły się w obowiązującym od roku 1998 a uchwalonym w 1997 nowym Kodeksie Karnym. Taka sytuacja musi budzić niepokój zwłaszcza, że różnice pojawiały się w stanowiskach placówek naukowych, które siłą rzeczy winny prezentować spójne stanowisko w stanowieniu doktryny opiniodawczej. Jak bowiem w przypadkach nieustalenia wspólnych zasad opiniowania egzekwować jego prawidłowość wśród bardzo wielu biegłych indywidualnych, nie związanych w żaden sposób z Zakładami Medycyny Sądowej.

Poszukując zatem przyczyn różnic interpretacyjnych oraz z zamiarem wypracowania wspólnego stanowiska Autorzy w styczniu 2000 roku przesłali do wszystkich Zakładów Medycyny Sądowej ankietę zawierającą mogące powodować kontrowersje przypadki oceny stopnia uszczerbku na zdrowiu do zaopiniowania. Uzyskane wyniki opracowano i przedstawiono na sympozjum naukowym, które odbyło się w czerwcu 2001 roku w Osieczanach koło Krakowa. W trakcie jego odbycia się dyskusja i zbliżenie stanowisk. Wyniki opracowania oraz dyskusji przedstawiono w niniejszym sprawozdaniu.

Czynimy to z uwagi na fakt, iż wyniki ankiety oraz zapisywane na bieżąco stanowiska dyskutantów w trakcie prezentacji multimedialnej być może nie pozwoliły, z uwagi na brak czasu, na głębszą analizę, która stanie się łatwiejsza dla uczestników konferencji kiedy otrzymajają w formie drukowanej.

Z archiwalnych materiałów krakowskiego Zakładu Medycyny Sądowej wybrano 35 przypadków, które opiniowano w kontekście „uszczerbku na zdrowiu”. Przy doborze starano się aby możliwie wyczerpywały one wszystkie dyspozycje artykułów 156 i 157 kk. Jednocześnie, zwracając się do Zakładów Medycyny Sądowej o ich zaopiniowanie zaznaczono, iż informacje jakie przedstawiono odnośnie stanu chorego, wyglądu obrażeń oraz przebiegu leczenia są wszystkimi